

El Tercer Congrés Catalanista 2008-2009

MIQUEL RUBIROLA I TORRENT

El punt de partida i els antecedents del Tercer Congrés Catalanista (vegeu www.congrecscatalanista.cat) és, com diu el manifest del congrés, el següent: "Tots els pobles i les comunitats nacionals s'han anat definint i enfortint a partir de moments i processos històrics que marquen un abans i un després. Així, el segle XIX, per no recular més en el temps, va representar a Catalunya un tombant decisiu en tots els aspectes: cultural, econòmic social i polític. I ho fou concretament a partir del moviment de la Renaixença, que arrenca en el segon terç d'aquell segle. És així com en els primers moments de l'empenta catalanista de finals del segle XIX i principis del segle XX, en els anys 1880 i 1883, es van celebrar, respectivament, el primer i el segon dels congressos catalanistes, que van tenir com a principal impulsor Valentí Almirall, i que van accentuar la necessitat d'un catalanisme cultural i clarament polític que sorgia de la mateixa entranya de la nostra realitat nacional." Ara, a finals de l'any 2008 –a partir de l'impuls que hi ha donat Josep Espart i Ticó i sota la direcció de Rosa Maria Pujol i Galobart–, s'ha iniciat el Tercer Congrés Catalanista, que desenvoluparà els seus treballs de reflexió i propostes al llarg de l'any 2009. L'objectiu del congrés és "endegar una reflexió catalanista de gran abast per diagnosticar situacions, actualitzar conceptes, obrir itineraris, incentivar voluntats i aconseguir fites concretes".

El Tercer Congrés Catalanista es planteja amb voluntat d'unitat i de transversalitat. S'adreça a tota la ciutadania i vol incorporar a la reflexió i l'acció catalanista tots els estaments de la societat de les terres de parla catalana a fi que, des d'aquesta unitat, les nostres conviccions i aspiracions col·lectives esdevinguin sòlides i puguin ser compartides. La reflexió que proposa el congrés té per referència la màxima obertura política, ideològica, generacional, institucional i social enfocada des d'una perspectiva catalana amb projecció netament europea.

El lema del Tercer Congrés Catalanista és prou explícit: *Fem tots Catalunya*. Amb això es vol reiterar que la cohesió social és fonamental per al futur dels països de parla catalana i que Catalunya, en particular, ha estat sempre un país d'acolliment que ara s'ha de plantejar el repte de garantir a tothom el treball, l'educació, la sanitat i el repartiment equilibrat i just dels fruits de l'estat del benestar. Hem d'esforçar-nos més per fer entendre a la nova immigració les característiques nacionals de Catalunya i per aconseguir que entre tots arribem a construir el país que volem.

Els àmbits d'anàlisi, reflexió i propostes d'actuació de futur que planteja el Tercer Congrés Catalanista són quatre: societat i valors, cultura i llengua, economia i innovació, i política.

Pel que fa a societat i valors, el congrés vol aprofundir i explicitar els valors que ens vertebraven com a persones i com a poble: el sentit de la responsabilitat i la creativitat. La convicció dels organitzadors del congrés és que cal potenciar aquests valors per poder ser protagonistes en el món global i en xarxa en què vivim. Catalunya ha anat endavant quan la creativitat i la responsabilitat han estat en el primer pla de la nostra vida col·lectiva, cristal·litzant aquests valors en conviccions posades a la pràctica.

El congrés té, també, una preocupació: el poc protagonisme del català parlat a la nostra societat i la insuficiència de la divulgació en català en matèria d'arts, lletres, ciències i pensament. La gran riquesa de la nostra societat en aquestes matèries no arriba al carrer, i en l'àmbit de cultura i llengua el congrés vol reflexionar sobre les qüestions abans esmentades i donar una nova embranzida a la vitalitat cultural de Catalunya, que és molt alta i està al nivell europeu.

En l'àmbit d'economia i innovació –que tinc l'honor de poder coordinar–, el congrés vol reflexionar i proposar mesures de foment de l'economia catalana en qüestions com ara: com s'administra l'estalvi dels catalans per part del mateix sistema financer; els efectes nega-

tius del dèficit fiscal crònic que pateix Catalunya; el nou finançament previst a l'Estatut d'Autonomia del 2006; l'encaix de l'economia catalana en el mercat europeu i en el món econòmic global; els factors de competitivitat de l'economia catalana per al futur; el model econòmic que convé a Catalunya en termes de creixement, territori i respecte al medi ambient.

Des del congrés tenim el convenciment que Catalunya té un gran teixit productiu i que disposa d'uns serveis diversificats de gran qualitat, fets que ens han permès, a data d'avui, ser un país capdavanter en moltes àrees del món econòmic global. Alhora, però, tenim una aguda consciència que el nostre esdevenidor és incert pel fet del persistent dèficit fiscal que ens impedeix aplicar recursos imprescindibles; per la manca de competències del govern de la Generalitat en qüestions determinants, com ara ferrocarrils, carreteres, ports i aeroports; per l'escassa inversió pública i privada en investigació i innovació, i per la debilitat del nostre sistema educatiu.

El congrés vol destacar una convicció i proposar mesures per aplicar aquesta convicció: ens cal un alt nivell d'educació, llibertat per investigar, cultura d'emprenedors i finançament del risc innovador per sobreviure i destacar en el món econòmic del futur. I, sobretot, el congrés vol insistir que sense innovació el nostre país no té futur, i que la innovació no s'entén sense creativitat, que és la font de tot.

L'àmbit de política planteja una primera reflexió i balanç de trenta anys d'autonomisme. Es tracta d'analitzar a fons les diverses sentències del Tribunal Constitucional; de considerar els incompliments en matèria d'aplicació dels estatuts d'autonomia de Catalunya per part de l'Estat espanyol; d'interpretar el perquè de l'alentiment o el clar incompliment en matèria de traspassos de competències a la Generalitat de Catalunya; de revisar els rígids i antiquats mecanismes de solidaritat i de l'esforç fiscal de Catalunya respecte a l'esforç fiscal d'altres Comunitats Autònomes; de fer la comparació entre els resultats obtinguts al País Basc i Navarra amb el concert econòmic i les competències transferides a les Comunitats de règim foral, respecte al finançament i les competències rebudes per les Comunitats Autònomes de règim comú, entre elles Catalunya.

En un segon bloc de reflexió i propostes d'actuació, l'àmbit de política considerarà les vies legals possibles en el camí vers un Estat polític propi. S'analitzarà la via de l'autonomisme, el federalisme i el confederalisme en el marc legal de la Comunitat Europea i, comparativament, la via dels drets democràtics, del dret de decidir i del dret a l'autodeterminació. Aquest àmbit de treball considera especialment rellevant l'estudi de la voluntat dels catalans envers una independència política; el paper que poden tenir els partits polítics democràtics catalanistes en la via cap a

la independència; els mecanismes legals per a la convocatòria d'un referèndum lliure i democràtic sobre el dret a l'autodeterminació; quins són els guanys polítics, econòmics, socials i culturals de la Catalunya independent, així com els costos de l'emancipació. I quins són els costos i els beneficis de continuar sent una Comunitat Autònoma de règim comú.

Els quatre àmbits objecte de reflexió del Tercer Congrés Catalanista que he exposat i les propostes que es derivaran dels seus treballs en les conclusions, que hom preveu tenir a punt el juliol del 2009, tenen un referent bàsic que és com el moll de l'os del congrés: el dret de decidir en aspectes fonamentals de la nostra vida col·lectiva: els valors que hauran de conformar la futura societat catalana lliure, equilibrada, cohesionada i justa; el foment de la cultura i de la llengua pròpia; l'organització social, el món del treball i la cultura dels emprenedors escollida lliurement i amb diàleg entre els sindicats i les patronals; el dret polític d'escollir lliurement la forma de l'Estat polític propi. Aquest és un dret reconegut per les Nacions Unides, que han acordat que "tots els pobles tenen el dret a l'autodeterminació, dret en virtut del qual determinen lliurement el seu estatut polític i procuren també el seu desenvolupament econòmic, social i cultural".

Arenys de Mar, 19 de novembre de 2008

FÀBREGAS
construccions

carrer de l'església, 53
mòbils. 656 95 39 29 · 656 95 39 30
08350 arenys de mar

BIOSCA
MENJARS CASOLANS

Riera del Pare Fita, 106
Tel. 93 792 30 54
08350 ARENYS DE MAR

Dilluns tancat, excepte festius